

Etnografie a národnostní politika ČLR

Národnostní politika
od roku 1978

Uvolnění po roce 1976

- z útrap národnostních menšin během KR obviněn Gang čtyř
  - snaha o rehabilitaci myšlenek národnostní autonomie v rámci ČLR
  - návrat právního řádu, 1982 nová Ústava, 1984 nový Zákon o regionální autonomii
- větší vliv zástupců menšin v otázkách administrativy, ekonomiky, financí a rozpočtu, kultury a vzdělávání

Dvojkolejnost administrativy země = vláda + strana

– autonomie jen na úrovni vlády, nikoliv strany

- Náboženská obnova (Tibet, Xinjiang, Neimengu)
- Podpora kádrů, vzdělávání a populační politiky

Čínská turistika po roce 1978

- Čínští turisté do minoritních oblastí
  - Tibet, Yunnan, Guangxi, Guizhou, Vnitřní Mogolsko
  - Stereotypizace, exotizace, erotizace národnostních menšin
  - zábavní etno-parky, minoritní vesnice jako muzea v přírodě, folklór jako galashow
- ekonomická participace místních obyvatel na vlastní etnické sebezpřítaci
- transformace etnické identity, utvrzování majoritní společnosti ve stereotypch
- profit z turistického ruchu směřuje často do kapes majority

Národnost → etnicita

- Rozpad SSSR a Jugoslávie (1991) vnímán v ČLR jako nebezpečný precedens
- Posun ve vnímání národnostních menšin
  - od **národnostní menšiny** → k **etnické skupině**
  - od *mínzú* ( ) → k *zúqún* ( )

Příklady:

- Změna anglického překladu časopisu *Minzu Tuanjie* (1995)
Nationality Unity → *Ethnic Unity*
- Změna anglického překladu univerzity (2008)
Central University for Nationalities → *Minzu University of China*

Éra Jiang Zemina

- 1987-1989 nepokoje v Tibetu
  - Hu Yaobang navštívuje 1980 TAO, kritizuje stranu a rozjíždí reformy směrem k větší autonomii
  - plán ekonomického rozvoje Tibetu – realizováno Hany
  - otevření Tibetu zahraničním turistům + náboženská obnova
  - vyhrocenou situaci pacifikuje od roku 1988 Hu Jintao, v březnu 1989 vyhláší v Tibetu stanné právo (poprvé v historii ČLR)
  - 1989 umírá 10. pančenlama a Hu Yaobang
- 1990 nepokoje v Xinjiangu (okres Akto)
- od 90 let 20. století obnovený růst čínského nacionalismu
  - vnější tlak (USA, kritika dodržování lidských práv, Tibet a dalajláma)
  - vnitřní důvody (ekonomický vývoj, vrácení Hongkongu a Macaa, ideologické vakuum – podpora KSČ, politika vůči Taiwanu, Japonsku)
- Shadianský incident (provincie Shandong, 2000)
  - provokace místní huiské komunity
  - demonstrace Huiů, potlačena lokální vládou a lokálními policejními složkami
  - centrální vláda se staví na stranu Huiů

Éra Jiang Zemina

- Jiang Zemin nabízí menšinám ekonomický růst výměnou za vzdání se autonomistického a separatistického úsilí (1992)
- Od roku 2000 plán na přesunu rozvojových investic z východu na západ (5 AO + Shaanxi, Sichuan, Guizhou, Yunnan, Qinghai, Gans)
  - Realizace vážne (nedostatek vodních zdrojů, kvalifikace), projekt SEZ v Kašgaru zahájen až 2010
- Neúspěšný tlak na uznání dalších oficiálních menšin (naposledy 1975)
  - Např. etnikum Mosuo (jezero Lugu 泸沽湖 v Yunannu součást oficiální národnostní menšiny Naxi)
- Novelizace Zákona o regionální autonomii 2001, důraz na zastoupení minorit v čínské administrativě:
  - Všečínské shromáždění lidových zástupců - stabilně cca 15%
  - Komunistická strana Číny (2011) – 6,5 % (v populaci 8%)
  - Lokální administrativa
    - Xinjiang - „neHanové“ 50% (60% v populaci)
    - Tibet - Tibeťané 75% (75% v populaci)
    - Vnitřní Mongolsko - Mongolové 19% (16% v populaci)
- Etnické menšiny a lidská práva (zpráva Human Rights in China 中国人权)
  - Snaha čínské administrativy propagovat ochranu práv menšin (po roce 1991)
  - Podle zákonů a deklarované politiky zaručené
    - x vysoká míra rasismu a xenofobie v čínské společnosti, speciální situace v regionech Xinjiang a Tibet (zejména po roce 2008/9)

Éra Hu Jintao – Wen Jiabao

- Pokračování v politice Jiang Zemina
- Otevírání se světu
  - Přístup k informacím – cestování, média, internet
  - 2008 Letní olympiáda v Pekingu, 2010 EXPO v Šanghaji
- Emancipace etnických skupin
  - Kulturní, ekonomická a politická
- Národnostní politika
  - Ekonomický rozvoj + *hanizace* menšinových oblastí
  - Kontrola náboženského a politického života
  - Mezinárodní boj proti terorismu, odpor tibetské exilové vládě
- Tvrdý zákrok proti nepokojům a emancipačním projevům:
  - jaro 2008 Tibet, léto 2009 Xinjiang, léto 2011 Vnitřní Mongolsko
- Národnostní politika ČLR v problematických regionech kolem roku 2010 přitvrzuje

Autonomistické tendence

Reprezentace autonomistických hnutí:

- **Tibetská exilová vláda** 1959 India
- **Lidová strana Vnitřního Mongolska** 1997 USA
- **Dočasná vláda Manchukua** 2004 Hong Kong
- **Světový ujgurský kongres** 2004 Německo

Doporučená literatura:

Slobodník, Martin, „Čínska politika v Tibete: historické súvislosti a aktuálny vývoj.“ In: Mapping Security Discourse 2007–2008. Bratislava: CESV, 2008, 561-568.

Ľubica Obuchová, „Moderné čínske národnosti a zhuangská revitalizácia“, Studia Orientalia Slovaca 6, 2007, 183-201.

Klimeš, Ondřej, „China s Policy in Xinjiang, 2009-2011“. Europe China Research and Advice Network (ECRAN), March 2012.